

Dědovické stráně – Rybárna

Lokalita nad řekou Otavou v oblasti zvané Rybárna se vyznačuje úzkým pásem lesních porostů, které lemují levý břeh řeky. Území přechází ze severní rovinaté části do strmých svahů spadajících přímo k řece, kde se vyskytuje řada výrazných skalních výchozů. Místní lesy jsou převážně smíšené a listnaté, s hojným výskytem náletových dřevin a značným množstvím odumřelých stromů, které vytvářejí důležité mikrostanořiště pro řadu druhů organismů. Tato oblast tak představuje cenné přírodní prostředí s vysokou ekologickou hodnotou.

GPS: 49.3866106N, 14.1682392E

Název: Dědovické stráně – Rybárna

Výměra: 7,98 ha

Evidenční číslo: 047

Organizační jednotka LČR (OŘ, LS): Oblastní ředitelství jižní Čechy, Lesní správa Vodňany

Rok zařazení mezi ostrovy obnovy přírody: 2025

Údaje o lokalizaci ostrova:

- LHC Čížová, JPRL 42D a 42E
- Katastrální území Dědovice
- Územní systém ekologické stability – Nadregionální biocentrum Dědovické stráně
- Lokalita se nachází východně od osady Rybárna, jedná se o severní stráně nad řekou Otavou
- Ptačí oblast Údolí Otavy a Vltavy

Předmět péče:

Předmětem péče jsou komplexně zachovaná a přírodě blízká lesní společenstva hercynských mezických dubohabřin, suťových a skalních javorovo-lipových lesů a udatnových javořin. Dále jsou zastoupeny acidofilní teplomilné doubravy na mělkých půdách, které na vhodných stanovištích přecházejí do suchých acidofilních doubrav s výraznou vegetační mozaikou. Lesy mají většinou přírodní nebo přírodě blízký charakter, místy však dochází k degradaci druhové skladby.

Tato stanoviště představují přírodně cenné lesní ekosystémy s vysokou biodiverzitou, včetně výskytu řady chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Mají klíčový význam pro zachování ekologické stability a přírodní rozmanitosti krajiny.

Popis předmětu péče:

Jedná se o výrazně svažité západní svah nad řekou Vltavou, který se vyznačuje členitým, suťovitým terénem a četnými skalními výchozy, definující biotop suťových lesů – lesních porostů, které jsou úzce spjaté s kamenitým podložím a bohatou biologickou rozmanitostí. Území tvoří pestrý komplex přírodě blízkých lesů, které se vyskytují především na svazích, skalnatých stanovištích a mělkých půdách.

Dominují zde středoevropské dubohabrové lesy, známé jako hercynské mezické dubohabřiny, které se vyskytují na středně vlhkých a živinami dobře zásobených půdách. Tyto lesy jsou charakteristické smíšeným porostem dubu zimního (*Quercus petraea*), habru obecného (*Carpinus betulus*) a dalších listnatých dřevin a tvoří ekologicky stabilní kostru místní vegetace.

Na strmých svazích, suťových a kamenitých místech se rozvíjejí suťové a skalní lesy, kde převládá javor mléč (*Acer platanoides*) a lípa srdčitá (*Tilia cordata*), místy doplněné o udatnu lesní (*Aruncus dioicus*) a další druhy vázané na chladnější, vlhčí a kamenitá stanoviště. Tyto porosty mají vysokou přírodní hodnotu – slouží jako útočiště pro mnoho specializovaných druhů a významně přispívají ke stabilizaci svahů a omezení eroze.

Na sušších, teplejších a kyselých půdách se nacházejí teplomilné doubravy, přizpůsobené suchu a nižší úrodnosti stanoviště. Tyto porosty často přecházejí do extrémnějších forem acidofilních doubrav, kde převládají druhy náročné na světlo a dobře adaptované na suchu. Tato společenstva mají klíčový význam z hlediska ochrany suchomilné flóry a fauny a představují důležité prvky ekologické diverzity celé oblasti.

Popis současného stavu v souvislosti s předmětem péče:

Území přímo navazuje na přírodní památku Dědovické stráně a z hlediska charakteru prostředí s ní tvoří přirozený funkční celek. Většina plochy má obdobné stanovištní podmínky i vegetační strukturu, což zvyšuje její přírodní hodnotu a ekologickou kontinuitu s chráněným územím.

Přibližně 80 % plochy tvoří porosty starší 70 let, které svým vzhledem i druhovou skladbou připomínají lesy vzniklé přirozenou obnovou, nikoli standardní hospodářské lesy. Stromy zde dosahují rozmanitých objemů a výšek a často nesplňují parametry produkčně zaměřených porostů. V těchto částech se dochovaly i fragmenty starších porostů, převážně v podobě zbytkových výstavků borovice lesní (*Pinus sylvestris*), z nichž značná část již odumřela a tvoří cenný substrát pro saproxylické organismy. Zbývajících 20 % území zaujímají mladší porosty ve věku do 30 let, které mají charakter výchovných (prořezávkových až probírkových) lesních porostů.

V místech s vyšší světelností dochází k přirozené obnově dřevin – typicky se zde uplatňuje habr, lípa dub či bříza.

Díky své poloze mimo hlavní rekreační trasy je lokalita málo navštěvovaná, což přispívá k nerušenému vývoji přírodních procesů. Výjimku tvoří pouze vyhlídka na údolí Otavy v západní části území, které je jediným turistickým lákadlem v území.

Historický vývoj ekosystému, který je předmět péče, nebo biotopu předmětu péče:

Na snímku z leteckého snímkování pořízeného v 50. letech minulého století je patrné snížené zapojení porostu ve východní a centrální části území. V západní části území je viditelně mladší zřejmě jehličnatý porost. To odpovídá i věkovému složení současných porostů. V posledních letech v těchto dílcích neprobíhala těžba, docházelo pouze k odstranění části kmenů z turistických chodníků. Přírodní rezervace Dědovické stráně, sousedící s tímto územím, byla vyhlášena již v roce 1974, což potvrzuje dlouhodobý zájem o ochranu přírodně cenného prostředí v této oblasti.

Historický letecký snímek z 50. let minulého století

Popis plánované péče:

Na většině území, zejména v porostech staršího věku, nebudeme zasahovat do přirozeného vývoje a porosty budeme ponechávat samovolnému vývoji. Cílem bude podpořit přirozenou dynamiku ekosystému a zachování přírodní struktury lesa.

V mladších porostních skupinách, kde převládá borovice, budeme postupně upřednostňovat listnaté dřeviny, jako je habr, lípa a dub, aby se dosáhlo podobného druhového složení a charakteru porostů, jaký je na většině území.

Dřevo využitelné pro hospodářské účely bude odtěženo a zpracováno, zatímco zbylou biomasu ponecháme v lokalitě k přirozenému rozkladu, což podpoří druhy vázané na mrtvé dřevo a s ním související biodiverzitu.

Ve starších porostech budeme provádět pouze zásahy zaměřené na odstranění stromů, které by mohly představovat provozní nebezpečí. Dřevo z těchto zásahů budeme ponechávat na místě k zetlení s cílem udržet ekologické funkce lesa.

Porostní lesnická mapa LHC Čížová se zákresem hranic ostrova:

